

Sygn. akt V CSK 280/16

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa D. M., M. G., L. C.,
L. G. oraz M. Sp. z o.o. z siedzibą w L.
przeciwko K. S.A. z siedzibą w L.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 grudnia 2016 r.,
na skutek skarg kasacyjnych: powodów i strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych;**
- 2) znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Strona powodowa dochodziła kwoty 16 409 022,25 zł z ustawowymi odsetkami tytułem zwrotu kosztów poniesionych na zabezpieczenie przed szkodami górniczymi zbudowanej galerii handlowej.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w L. zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej z tego tytułu kwotę 307 222,47 zł z ustawowymi odsetkami i w pozostałej części powództwo oddalił, a Sąd Apelacyjny w (...) rozpoznając apelacje obu stron, w wyniku apelacji strony powodowej zasądził dodatkową kwotę 694 857,84 zł z ustawowymi odsetkami, oddalił tę apelację w pozostałej części, natomiast apelację strony pozwanej oddalił w całości i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku skargi kasacyjne wniosły obie strony.

Strona powodowa jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Stwierdziła, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne czy odszkodowanie przewidziane w art. 95 ust. 2 w zw. z art. 99 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze (j.t: Dz. U. z 2005 r., Nr 228, poz. 1947, ze zm. - dalej: „p.g.g.”) - obecnie w art. 148 w zw. z art. 150 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo górnicze i geologiczne (Dz. U. Nr 163, poz. 981) - przysługujące poszkodowanemu w związku z poniesionymi przez niego nakładami prewencyjnymi, należne jest tylko za rzeczywiście poniesione nakłady uznane za uzasadnione, czy też jedynie wartość takich uzasadnionych nakładów limituje zakres odpowiedzialności zakładu górniczego na podstawie wskazanego przepisu, jeżeli poszkodowany poniósł nakłady droższe spełniające funkcje zabezpieczające?

Jako wymagający wykładni wskazała przepis art. 95 ust. 2 w zw. z art. 99 p.g.g. (odpowiadający art. 148 w zw. z art. 150 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 1 stycznia 2012 r. Prawo geologiczne i górnicze) w kwestii zakresu przysługującego poszkodowanemu odszkodowania prewencyjnego w sytuacji wykonania przez niego prac zabezpieczających uznanych za droższe i nadmierne

w stosunku do prac zabezpieczających koniecznych do wykonania według hipotetycznego rozwiązania projektowego, gdy zakresy tych prac pokrywają się tylko w nieznacznej części lub nie pokrywają się w ogóle.

Zdaniem strony powodowej skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona ponieważ Sąd Apelacyjny w wyniku naruszenia wskazanych w skardze przepisów prawa materialnego i procesowego wydał oczywiście nieprawidłowe orzeczenie.

Strona pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ §1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Stwierdziła, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: czy w sytuacji zaprojektowania budynku niezgodnie z zasadami wiedzy technicznej - zasadami projektowania na terenach górniczych poprzez pominięcie wykonania niezbędnych obliczeń na wpływy wstrząsów parasejsmicznych generowanych przez ruch zakładu górniczego, jest on obowiązany do zwrotu inwestorowi kosztów profilaktycznego zabezpieczenia przed wstrząsami parasejsmicznymi budynku jeżeli inwestor narusza obowiązki określone w art. 5 ust. 1 i art. 20 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego a koszty takiego zabezpieczenia niezgodnego z zasadami wiedzy technicznej nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym z ruchem zakładu górniczego, a także czy taki zakład jest w tej sytuacji obowiązany do zwrotu kosztów za szkodę w postaci zabezpieczenia profilaktycznego przed wpływami eksploatacji górniczej powstałą na skutek zaprojektowania budynku niezgodnie z zasadami wiedzy technicznej, jeżeli za tę szkodę ponosi winę inwestor?

W ocenie strony pozwanej istnieje także potrzeba wykładni przepisów art. 479¹ k.p.c. w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych w kwestii czy sprawy wytoczone przeciwko przedsiębiorcy górniczemu o zwrot kosztów zabezpieczenia profilaktycznego przed wpływami eksploatacji górniczej powinny być kwalifikowane jako sprawy cywilne czy też jako sprawy gospodarcze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien wykazać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, co wymaga przedstawienia tego zagadnienie jako abstrakcyjnego pytania prawnego powstałego na gruncie ustalonego w sprawie stanu faktycznego, wskazania przepisu prawa, na tle którego zagadnienie powstało, przedstawienia kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych jakie wywołuje oraz wykazania, że jest to zagadnienie poważne i nowe, jeszcze nie rozstrzygnięte i wymaga wypowiedzi Sądu Najwyższego koniecznej zarówno do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy jak i przydatnej dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.).

Jeżeli natomiast skarżący powołuje się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. powinien wskazać przepis prawa, który wymaga wykładni, określić jej zakres, wskazać różne możliwości interpretacyjne oraz wątpliwości i kontrowersje powstałe na ich tle i wykazać ich poważny charakter oraz konieczność dokonania wykładni przez Sąd Najwyższy celem zarówno prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy jak i innych podobnych spraw, lub przedstawić rozbieżne orzeczenia sądowe zapadłe w wyniku wydania wyroków na podstawie tego samego przepisu różnie wykładanego (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, nie publ.).

Żadna ze stron nie wykazała powyższych przesłanek przedsądu, na które się powołała.

Strona powodowa te same kwestie wskazała jako istotne zagadnienie prawne powstałe na tle art. 95 ust. 2 w zw. z art. 99 p.g.g. i jako potrzebę wykładni tego przepisu w tym samym zakresie, choć obie te przesłanki nie są tożsame. Niezależnie od tego nie wykazała, że wskazane przez nią kwestie nie zostały

jeszcze rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, choć wypowiadał się on już kilkakrotnie w tym przedmiocie. Nie dokonała analizy tych orzeczeń, między innymi wyroków Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r. V CSK 627/14, z dnia 9 stycznia 2014 r. V CSK 101/13 i z dnia 20 maja 2010 r. V CSK 394/09 (nie publ.) dotyczących tych kwestii i nie przedstawiła argumentów, które uzasadniałyby konieczność ponownego zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w tym przedmiocie.

Natomiast strona pozwana zbudowała nadmiernie kazuistyczne pytania o to, czy należy się zwrot kosztów zabezpieczenia profilaktycznego w szczegółowo określonych okolicznościach faktycznych nie występujących w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy, jest związany ustalonym w sprawie stanem faktycznym wobec czego powołane przez stronę przesłanki przedsądu określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. muszą opierać się na tym stanie faktycznym a nie na dowolnych, abstrakcyjnych okolicznościach wskazanych przez stronę. Także samo sformułowanie pytań nie odpowiada wymaganiom art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. gdyż nie są to zagadnienia prawne, lecz próba uzyskania odpowiedzi, jak sąd powinien rozstrzygnąć sprawę na podstawie art. 95 ust. 2 w zw. z art. 99 pgg w konkretnych, szczególnych okolicznościach faktycznych wskazanych przez stronę.

Strona pozwana nie wykazała także drugiej przesłanki przedsądu, na którą się powołała. Nie wykazała bowiem, w jaki sposób dokonanie przez Sąd Najwyższy wykładni art. 479¹ k.p.c. we wskazanym przez nią zakresie mogłoby wpłynąć na wyniki sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie wykazała też celowości dokonania takiej wykładni art. 479¹ k.p.c. dla potrzeb wymiaru sprawiedliwości i rozstrzygania innych podobnych spraw, co było konieczne tym bardziej, że przepis ten utracił moc z dniem 3 maja 2012 r.

Nie została również wykazana przesłanka przedsądu określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powołana przez stronę powodową jako kolejna okoliczność uzasadniająca, jej zdaniem, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżąca nie wykazała, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy

prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Sam zarzut oczywistego nawet naruszenia przepisów nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż mimo oczywistego nawet naruszenia przepisów wyrok może być prawidłowy (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07). Dotyczy to w szczególności zarzutu naruszenia przepisów postępowania, przy którym należy wykazać, że mogło mieć ono istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Strona powodowa nie wykazała kwalifikowanego, oczywistego naruszenia art. 95 w zw. z art. 99 u.g.g., stanowiącego materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia ani kwalifikowanego naruszenia wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów postępowania, nie wykazała również, że ich ewentualne naruszenie mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku Sądu drugiej instancji.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.